

BUSKERUD

Tirsdag 7. desember 1971

Adelsmann ved Tyrifjorden driver i kyllinger og ørret

Tekst og foto til Buskerud
Halvor Torgersen

Han er født i Øst-Sveits. Faren var lege. Familien flyttet til Bern i 1918. Faren ble overlege ved jernbanen. Gutten tok artium i 1972. Gutten reiste til Göttingen i Tyskland og studerte landbruk. I Göttingen traff Richard Gudrun. Gudrun var i Göttingen for å lære språk. Gudrun var fra Drammen. Gudrun og Richard ville gifte seg. Det gjorde de også. Og bosatte seg i Sylling. Begynte med oppdrett av sølvrev. Richard nærmer seg 70 år. Han ruller på r-ene og har syngende tonefall.

De bor helt nede ved fjorden. Temmelig avsondret. Det går i kylling og ørret. De har ikke noe hjelp. Det er da man begynner å spørre seg hva framtiden vil bringe. Richard spør ikke. Han akter å aksjonere. Han vil ha et statlig stamfiskeanlegg i Sylling.

Richard von Tscharnner vil ha et statlig stamfiskeanlegg i Sylling

Fra skinn til kylling

— Lege ble De ikke. Richard von Tscharnner . . .

— Såvisst ikke. Jeg elsket landet. Hadde mange interesser. Endte i landbruket. Jeg drev forresten ganske stort med sølvrev her like etter at vi kom. Hadde opp til 200 dyr. Begynte med platina i 1938. Men så kom krigen. og vi fikk ikke før.

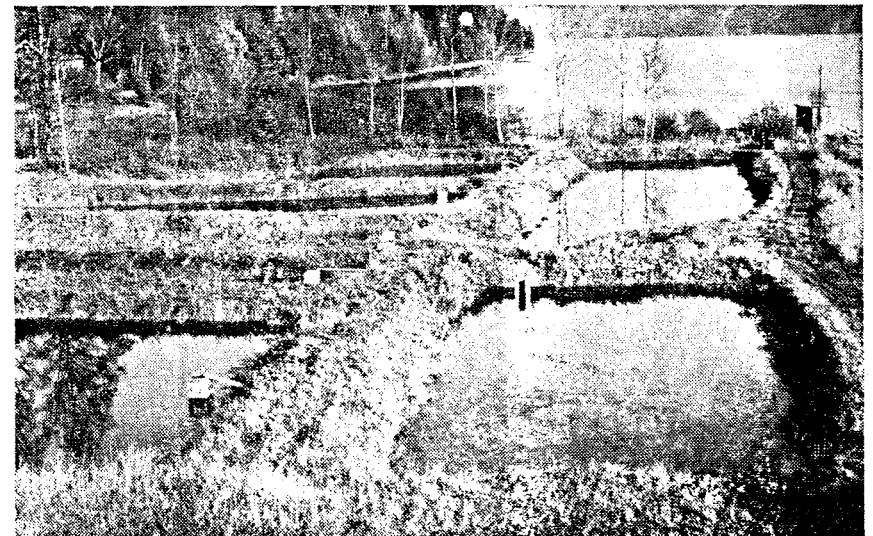
Og det ble slutt på skinn. Så ble det kylling. Høsten

1950 tok han fatt. Heller ikke denne gang hadde han særlig erfaringer utover det som lå i agronom-utdannelsen. Han begynte med daggamle hønekyllinger. Så tok han klekkingen også. Men så kom de nye veterinærbestemmelsene om særskilt røkter på avlsstammene. Da gikk han over til ruggeegg. Og slik har det vært siden.

Subsidieringsforslag

— Problemet er at man nå vil ha verpeferdige dyr. Der-

— Da skjærer man ned arbeidskraften. Før var vi seks mann her. Nå er det bare kona og jeg.

Man ser ikke stort av ørreddammene til Tscharnner nå vinterstid — hvilket vi trekker konsekvensen av. Dette bildet fra en annen tid på året viser hvordan anlegget tar seg ut.

virke restaurantene i Oslo. Blom gjorde et forsøk. Stor interesse blant gjestene. Men feilen var at restaurantene vil ha for stor ørret. I Sveits benytter de fisk på 200—250 gram. Her vil de ha på trekvart kilo. Det ble for kostbart.

104954

Richard von Tscharnner har stelt med mer enn rev, kylling og ørret i sitt liv. Han er ivrig modellør og maler — fortrinnsvis akvareller. Tscharnner har gått på frilandskurs, og er her avbildet med en del av sine verker.

for blir produksjonskapasiteten mindre.

Det som er helt ille, sier von Tscharnner, er forprisene. Før 1956 kostet 100 tonn 60 000 kroner. I dag er prisen 105 000. Hvis vi trekker fra subsidier og moms, blir merutgiften 37 000 kroner.

— Jeg har foreslått for myndighetene at vi som er godkjente får subsidiert fôr etter gjennomsnittsproduksjonen de siste 10 årene. Jordstyret kan dele ut. Hvis en oppdretter øker, skal han miste retten til subsidier. Han vil dermed bli akterutseilt ved å misbruke kraftfôr-anvisningene.

Men det som virkelig er ille, er at kyllingprisene har stått uforandret siden 1968 til i dag. Alt har gått opp, bortsett fra denne prisen.

Statlig anlegg?

Og så driver han altså med ørret. Kapasitet trekvart million rogn og en halv million setefisk. For å kunne utnytte dette måtte han ha hatt en ekstra mann. Det har man ganske enkelt ikke.

— I år ble det 100 000 regnbueørret-rogn og 200 000 bekkørret. Jeg har vannpumpe fra fjorden.

— Det jeg håper, er å få staten interessert i et stamfisk-anlegg for 3—4 forskjellige norske fjellørreter. Jeg lanserte planen i 1963, og fiskerinspektøren gikk inn for det. Men så fikk vi en forgiftning her, og planene gikk i stå. Jeg skrev til vilt-direktoratet i 1965 og spurte om det var noen interesse. Avslaget

kom etter 4—5 år. Nei, så de, og de hadde ikke engang sett på anlegget her.

Reformator Zwingli

— von Tscharnner. — Hva kommer det navnet fra?

Min stamfar kom fra Graubünden til Bern i 1523. Han måtte flykte fordi han ble protestant. Han ble gift med priorinnen i et nonnekloster i Bern. Hun ble nemlig også protestant. De ble viet av den sveitsiske reformator Zwingli. Familien kan for øvrig følges tilbake til 1100. Opprinnelig het det de Xarner, «von» kom til i 1950.

Adelsmannen ved Tyrifjorden gjorde et iherdig forsøk på å innføre en tysk og sveitsisk skikk her til lands.

— I Tyskland og Sveits er det mange små restauranter med levende ørret i basseng. Gjæsten peker ut, og hentes-

teren kommer med hov. Så tar man et glass vin mens man venter på at fisken er ferdig behandlet på kjøkkenet.

Jeg gikk i gang med å på-

Han forsøkte også å selge yoghurt-apparater. Men husmødrene var for late, og det ble mislykket. Men det er fra den tiden han brukte navnet Sanden Gård Bedrifter.

— Men dette med stamfiske er viktig. Det skulle være 6—7 stykker på forskjellige kanter av landet. Vi vet hvor let det har for å inntreffe uhell. Staten har tenkt på et anlegg ved Ims lengst sør i landet. Jeg har advart mot dette. Mye forurensninger — surt regn fra England og Tyskland. Bedre midt i landet. Det tas for lite hensyn til praktiske erfaringer. Teoretikerne har vanskelig for å anerkjenne slikt.

von Tscharnner minnes jet-flyene. De kom over i lav høyde. 800 blanke buker åpnet seg i bassengene. Hvorfor? Ingen visste. Men i Tyskland fikk han greie på at det var lyden . . .

von Tscharnner har mange interesser. Akvarell. Mosaikk. Modellering.

Og han vil gjerne at det skal bli et permanent stamfiskanlegg på eiendommen. Det ville bli til avlastning. Og han kunne arbeide med det uten bekymring for framtiden.